

NOTAT

Den 6. juli 2020

Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg om afgivelse af indlæg i retssagen for EU-Domstolen, C-159/20, Europa-Kommissionen mod Kongeriget Danmark, vedr. brug af betegnelsen "feta"

1. Indledning – stævning indgivet af Kommissionen

Europa-Kommissionen (herefter Kommissionen) har den 8. april 2020 indgivet stævning ved EU-Domstolen mod Danmark om danske mejerivirksomheders anvendelse af den EU-beskyttede betegnelse "feta" på oste. "Feta" har siden 2002 været opført i EU's register over beskyttede oprindelsesbetegnelser. Oste benævnt "feta" må derfor kun produceres i Grækenland i henhold til varespecifikationen i fetaforordningen¹, og kan kun omsættes på markedet i EU af de virksomheder, der lever op til kravene herfor.

Stævningen er udtaget, idet danske myndigheder ikke har indført foranstaltninger med henblik på at forbyde, at danske virksomheder fremstiller ost i Danmark betegnet "Dansk feta" til brug for eksport til tredjelande. Baggrunden for, at danske myndigheder ikke har grebet ind er, at eksporten er sket til tredjelande, hvor betegnelsen "feta" ikke er beskyttet, hverken ved en bilateral aftale eller på anden vis.

2. Baggrund – den forudgående traktatkrænkelssag

Den 26. januar 2018 modtog Danmark en såkaldt åbningsskrivelse fra Kommissionen, hvori Kommissionen anførte, at Danmark havde tilsidesat sine forpligtelser efter artikel 13 i kvalitetsforordningen² ved at undlade at hindre eller standse danske mælkeproducenter i at anvende betegnelsen "feta" for ost, der ikke er i overensstemmelse med varespecifikationen i fetaforordningen. Kommissionen anførte endvidere, at Danmark ved at tillade danske mælkeproducenter at producere og sælge "Dansk feta" i tredjelande bragte virkeliggørelsen af Unionens mål i fare i strid med loyalitetsforpligtelsen i artikel 4 i traktaten om Den Europæiske Union (herefter TEU)³. Endelig anførte Kommissionen, at Danmark ved at undlade at hindre eller standse mejeriernes eksport af "Dansk feta" til tredjelande, svækkede EU's position i internationale forhandlinger, der skal sikre beskyttelse af EU's kvalitetsordninger, samt krænkede princippet om loyalt samarbejde i TEU artikel 4, stk. 3.

¹ Kommissionens forordning (EF) nr. 1829/2002 om ændring af bilaget til forordning (EF) nr. 1107/96, for så vidt angår betegnelsen "feta".

² Europa Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 af 21. november 2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer.

³ Kommissionen henviser konkret til at Danmark overtræder artikel 4, stk. 3, i TEU sammenholdt med artikel 1, stk. 1, og artikel 4 i kvalitetsforordningen.

Danmark besvarede åbningsskrivelsen den 21. marts 2018, og afviste at kvalitetsforordningen eller TEU var overtrådt. Anvendelsesområdet for forordningen er således *det indre marked*, hvilket støttes af forordningens formål og til dels ordlyd, og det blev fremført, at forordningen derfor *ikke* regulerer anvendelsen af beskyttede betegnelser ved oste *fremstillet i Unionen til brug for eksport til tredjelande*.

Det blev derudover fremhævet, at det generelle EU-retlige princip om retssikkerhed er til hinder for, eller – alt andet lige – taler imod at anlægge en udvidende fortolkning af medlemsstaternes forpligtelser i henhold til artikel 13, stk. 3, som Kommissionen i regeringens optik gør. Dette princip kræver, at en ordning er klar og utvetydig, for at borgere ikke skal være i tvivl om deres rettigheder og pligter og således kan agere derefter.

Endvidere blev det fremført, at danske mejerivirksomheder ikke overtræder artikel 13 i kvalitetsforordningen, når de mærker med betegnelsen ”Dansk feta” på ost, der er fremstillet til eksport til tredjelande, hvormed EU endnu ikke har indgået bilaterale aftaler.

Den danske administration af kvalitetsforordningen ansås for at være i overensstemmelse med loyalitetsforpligtelsen, idet mærkningen ”Dansk feta” ikke må anvendes på varer fremstillet til det indre marked eller på varer fremstillet til eksport til tredjelande, hvor EU har en bilateral aftale om beskyttelse af oprindelsesbetegnelser.

Da Kommissionen ikke delte Danmarks fortolkning, modtog Danmark den 28. januar 2019 en begrundet udtalelse, hvor Kommissionen gentog sin opfordring til at stoppe eksport af ”Dansk feta” til tredjelande. Kommissionen gav udtryk for, at EU-lovgiver ikke har fundet det nødvendigt at medtage bestemmelser om eksport, fordi det ikke er relevant, om en efterligning fremstilles med henblik på markedsføring i det indre marked eller med henblik på eksport. Kommissionen anførte videre, at det primære formål med kvalitetsforordningen er at sikre, at producenterne belønnes på retfærdig vis.

Danmark fastholdt sin fortolkning og besvarede den begrundede udtalelse den 22. marts 2019, hvori der bl.a. blev redegjort for, at omfanget af producenternes beskyttelse i forhold til oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser er beskrevet som en begrænset beskyttelse, idet producenterne skal belønnes ”rimeligt” og sikres mulighed for at opnå et ”rimeligt” udbytte. Det vil ikke være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, hvis producenter af et produkt, der har en beskyttet betegnelse i EU, sikres på hele verdensmarkedet. Desuden blev det anført, at kvalitetsforordningen ikke primært har til formål at sikre, at producenterne belønnes på retfærdig vis, men lige så vel har til formål at sikre Unionens borgere og forbrugere pålidelige og tydelige oplysninger om kvalitetsprodukterne.

3. Retssagen for EU-Domstolen

Kommissionen anfører i stævningen af 8. april 2020⁴, at Kommissionen fortsat er af den opfattelse, at Danmark har tilsidesat sine forpligtelser efter artikel 13 i kvalitetsforordningen ved at undlade at hindre eller standse danske mælkeproducenter i at anvende betegnelsen ”Dansk feta” for ost, der ikke er i overensstemmelse med varespecifikationen i fetaforordningen. Kommissionen henholder sig i øvrigt til de argumenter, som Kommissionen fremførte i åbningsskrivelsen og den begrundede udtalelse.

Regeringen vil afgive svarskrift samt eventuelle yderligere skrifter i retssagen i overensstemmelse med regeringens besvarelser af åbningsskrivelsen og den begrundede udtalelse som anført ovenfor. Regeringen vil således i første række gøre gældende, at Kommissionen ikke har godtgjort, at Danmarks

⁴ En korrigeret version af Kommissionens stævning af 8. april 2020 er efterfølgende blevet forkyndt den 19. juni 2020 som følge af uoverensstemmelser mellem Kommissionens påstande i stævningen af 8. april 2020 og Kommissionens påstande trykt i EU-tidende C 201 af 15. juni 2020.

forpligtelser i henhold til kvalitetsforordningens artikel 13, stk. 3, omfatter en forpligtelse til at hindre eller standse *eksport til tredjelande* af produkter med betegnelsen "feta". Regeringen støtter denne forståelse af kvalitetsforordningens anvendelsesområde på en ordlydsfortolkning af forordningen og forordningens kontekst samt formålet med forordningen, herunder i lyset af EU-Domstolens retspraksis. Derudover støtter regeringen sin fortolkning på kvalitetsforordningens tilblivelseshistorie, samt retstilstanden i medfør af de forordninger, som kvalitetsforordningen udgør en fortsættelse af. I anden række gøres det gældende, at det EU-retlige princip om retssikkerhed er til hinder for, at der anlægges en udvidende fortolkning af artikel 13, stk. 3.